

Omraade, end Loven af 1896 har været; jeg skal nu oplyse, hvor lidet virksom den har vist sig at være.

Som jeg nævnedes før, havde jeg den Ære den 1. December at indlede Forhandlingen i Købstadforeningens Repræsentantskabsmøde angaaende dette Spørgsmaal, og jeg fremdrog et Par Eksempler paa Attentater, som Købstædernes Vandværker har været Genstand for. Jeg kender to saadanne Eksempler, og det er sandsynligt, at der er mange flere, som kunde fremdrages. Disse to fremdrog jeg ved den Lejlighed, og det forekommer mig, at de havde en ret antagelig Virkning paa den tilstedeværende Forsamling, i alt Fald har jeg aldrig før set, at man i Købstadforeningen med en saadan Enstemmighed, som da herskede, sluttede sig til et fremsat Krav. Jeg kan for øvrigt med Hensyn til disse to Eksempler henvide til det stenografiske Referat af dette Repræsentantskabsmøde, der staar i sidste Nummer af Købstadforeningens Tidsskrift. Jeg skal her kortelig nævne, hvad det gaar ud paa. Det første af disse Attentater fandt Sted i 80erne, altsaa længe før vi havde Loven af 1896. Da havde en Købstadkommune sit Vandværk liggende saaledes, at det fik Vandet fra et Kalklag, som var meget stærkt vandførende, og dette Vandværk laa lige i Grænsen af Kommunens Ejendom med en Brønd tæt ude ved Skellet til Naboejendommen. Denne Nabo forsøgte da gentagne Gange at faa Kommunen til at købe enten hele hans Ejendom eller saa stort et Areal deraf, at den kunde være sikret mod at faa Vandet plumret fra Naboejendommen ved, at der paa den førtes en Brønd ned til samme Dybde som Kommunens. Da Købstadkommunen imidlertid ikke vilde give en ublu Pris for dette Areal, havde det til Følge, at Naboen lod en Brøndgraver grave ned til samme Dybde som Kommunens Brønd og gjorde Forsøg paa at plumre Vandet, da det Vandlag, som Kommunen fik sit Vand fra, var saa stærkt porøst, at naar man plumrede Vandet med Kalk, kunde man være sikker paa at faa Kommunens Vand gjort til Mælkevand. Jeg ved, at man var paa det rene med, at hvis det ikke førte til det Resultat, Manden vilde opnaa, var vedkommende Nabo betænkt paa at bruge skarpere Midler. Men det lykkedes for Kommunen at tilbageslaa Angrebet ved, at man i Huj og Hast fik gravet en Brønd, der laa fjernt fra Naboejendommen, og fik sig indrettet paa at tage sit Vand derfra. Dette Vand kunde han ikke ødelægge, og

derved gik den smukke Plan i Lyset for ham, han fik ikke Bugt med den vedkommende Kommune, fik den ikke til at købe sin Ejendom. Det var det ene Eksempel.

Man vil maaske lige overfor dette Eksempel sige: Ja, men vi har faaet Loven af 1896, saa nu er der mindre Fare i saa Henseende end før. Men saa skal jeg fremkomme med det andet Eksempel, som er foregaaet en halv Snes Aar efter, at Loven af 1896 traadte i Kraft, og det var af en betydelig mere ondartet Beskaffenhed og blev ført langt videre frem end det første Eksempel. Den Kommune, det drejer sig om, var ogsaa en Købstadkommune, som havde sit Vandværk liggende en Fjerdingvej eller halvanden udenfor Byen i en Sænkning, hvor den havde købt Grund dertil. Der var et rigt vandførende Lag nedenunder af stort, skarpt Grus. Kommunen havde foretaget mange Boringer paa dette lave Areal, og om nogle af disse Boringer kunde det siges, at man uforsigtigvis havde lagt dem temmelig nær ved en lille Bæk, som dannede Grænsen mellem den Grund, Kommunen var berettiget til at foretage saadanne Boringer paa, og Nabogrunden. Der boede en Mand, som regnede ud, at han kunde tjene en Kapital paa vedkommende Bykommunes Regning. Han henvendte sig gentagne Gange til Byraadet og tilbød det sin Ejendom eller et stort Stykke deraf, men stadig til en saa ublu Pris, at der ikke kunde være Tale om eller nogen som helst Rimelighed i at give ham, hvad han forlangte. Jeg ved, at han forud spekulerede paa — det har jeg fra Folk, som stod i Forbindelse med ham —, om han ikke ved at bore paa sin Grund kunde faa saa meget Vand til at løbe ud af det vandførende Lag, som Kommunen fik sit Vand fra, at Kommunen paa den Maade skulde komme i Vandforlegenhed. Jeg er saa nogenlunde kendt med disse Forhold, fordi jeg blev spurgt om, hvorvidt sligt kunde have ladet sig gøre. Jeg sagde: Nej, det kan ikke nytte noget, vil han i den Henseende komme Kommunen paa tværs, maa han anskaffe et stort Pumpeværk, saa han kan pumpe Vandet ud, men saa kan det, da Købstadkommunen sælger sit Vand, medens han maa lade sit løbe frit ud, føre til, at det for ham neppe bliver en Udgift, der kan forrente sig, og han bliver nok ked af det.

Han foretog imidlertid et Par Boringer, vistnok i den Tro, at hans Anslag alligevel vilde kunne lykkes, men han blev snart klar over, at det ikke hjalp. De Boringer havde han foretaget saa nær ved